

ikke ser nogen Hindring for, at der foretages Ændringer deri. Det er ikke min Mening, at dette ikke skulde kunne ske, og dersom man vil anse det for rigtigt at gjøre en eller anden Undtagelse for en særlig Art af Handlende, og man virkelig tror, at Stemningen hos denne Art af Handlende er derfor, vil man vistnok let kunne enes derom. Bestemmelsen i § 5 i det private Lovforslag om, at de i § 2 indeholdte Forbud ikke skulle gjælde efter Kl. 4 Eftermiddag paa Søndagen nærmest før Jul og paa Søndagen mellem Jul og Nytaar, er en Bestemmelse, jeg heller ikke vilde have Noget imod. Kun forekommer det mig, at det er lidt smaaligt at ville have en saadan enkelt Regel om to bestemte Søndage i et Lovforslag, men i Realiteten vil jeg ikke være derimod, hvis man vil sætte særlig Pris derpaa. Jeg skal til Slutning endnu blot bemærke, at det i det Hele ikke er min Mening ikke at komme ind paa Spørgsmaalet om at komme til hensigtsmæssige Lovbestemmelser om Hviledage med Hensyn til Arbejdshjiler; det er slet ikke min Mening at være uvillig stemt derimod. Dvertimod, kan det ærede Thing enes om Noget, der kan betragtes som en fornuftig og rimelig Foranstaltning i saa Henseende, er jeg meget beredvillig til at imødetomme det, men jeg holder mig kun til det Faktum, at hidtil er det ikke lykkedes, og derfor mener jeg, at det er naturligt at ordne Sagen for det mindre Omraades Vedkommende, hvor der Udsigt til at blive enig, og saa lade det blive Fremtidens Sag, hvorvidt man kan naae Noget med Hensyn til det Øvrige. Jeg har det Indtryk af, hvad der hidtil er foregaaet, at naar man vil lænte disse to Spørgsmaal sammen, bliver Eiden paa Venen, at der ikke bliver gjort Noget i nogen af Retningerne, hvormod det, naar man vil indstrænke sig til det Spørgsmaal, som ligger for, synes mig, at man maa kunne opnaa at blive enig.

Blyhne: Jeg antager, at der vil blive nedsat Udvalg i denne Sag, og jeg vil kun tillade mig at udtale, at jeg haaber, at det vil lykkes det eventuelle Udvalg bedre end tidligere Udvalg at blive enig om at faae Noget ud af Sagen. Det forekommer mig, at naar vi Alle anerkjende Nødvendigheden af at tage fat paa den sociale Lovgivning med Hensyn til en heldigere Arbejdsordning, er denne Sag en af de første og vigtigste, vi maa tage fat paa. Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup) mente, at man skulde dele det i tvende Afsnit, det Religiøse og det Fabrikke, og med Hensyn til det Fabrikke skulde man begynde med de Umyndige. Jeg skal da først sige, at jeg er enig deri, at vi

skulle begynde med de Umyndige, men hvem ere de Umyndige? Det er for en stor Del de Arbejdere, der ere tvungne til at undertaste sig Arbejdsgiverens Betingelser; og jeg tror ikke, at det er urimeligt, at der gribes ind deri, netop ved en Lovgivning, der omhandler det Kirkelige og Fabrikke; thi det har sit Præcedens. Forinden Reformationens Indførelse her i Landet havde man Hviledage i overordentlig stor Mængde, og først efter at de katholicke Helligdage ere blevne afstafede, er det blevet nødvendigt at tage Hensyn til Hvile paa de Dage, som endnu holdes hellige. I de katholicke Lande er det forjaabidit unødvendigt, fordi Arbejderne der have langt større Hvile end i de nordlige protestantiske Lande; men selv der føler man Trang til at gribe ind paa dette Omraade. Selv i Østerrig har Regjeringen optaget Spørgsmaal om Arbejdsdagens Begrænsning, uagtet man der har en Mængde Hviledage paa Helligdage, men ganske vist gaar det i de katholicke Lande som i de protestantiske, at efterhaanden har Religiositeten eller Hensynet til Kirkens Umyndighed i saa Henseende faaet mindre Indflydelse, saa at ogsaa der Kapitalen anvender sin Vægt til at fordre mere Arbejde end berettiget efter deres religiøse Anskuelse. I England har man ligeledes optaget Spørgsmaalet om Arbejds tidens Begrænsning. Jeg tror ikke, at det er uberettiget at fordre, at vi gjøre det her, og at navnlig de, der anse det for nødvendigt at tage fat paa den sociale Lovgivning, gjøre det og blive enige om Noget i Retning af det forelagte Lovforslag. Jeg mener rigtigt nok, at det Lovforslag, som er fremsat af den ærede Justitsminister, er allerede utilfredsstillende, thi hvad der vil ske derefter, kan ske ogsaa nu, naar der er Enighed derom mellem de Paagjældende, og det er næsten afgjort, at idet man bestemmer det ved Lov, affærrer man videre Udvikling af dette Spørgsmaal for Lovgivningsmagtens Vedkommende. Jeg haaber derfor, at det vil lykkes det eventuelle Udvalg at blive enig, saa at der i Aar kan udfomme en Lov. Uden at gaa ind paa Enkeltheder, vil jeg tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger overfor den ærede Justitsminister i Anledning af hans Udtalelse om, at det er en Rimere at tro, at man paa den Maade kunde forhøje Arbejdsloven. Den samme Tanke fremkom fra det ærede Medlem fra Kristianshavn (Chr. Jensen), idet han sagde, at man skulde overlade det til de naturlige Aarsager at frembringe en højere Arbejdslov. Saa ganske vist, men jeg kan ikke se Andet, end at det er en naturlig Aarsag, der foreligger i det Dieblit, man paabyder den naturlige